

VÆRØYPOSTEN - Våren 2015

Utgiver Værøy kommune

www.varoy.kommune.no

Tlf. 48199927/75420608

Redaktør Erling Skarv Johansen

Mail: erling.skarv.johansen@varoy.kommune.no

Kto.nr for abonnement(150/året): 4662.70.40849

NYTT OM MOLO OG HAVNEPLAN

Bilder og tekst ved Erling Skarv Johansen

Som de fleste kjenner til - ble molohodet i Røstnesvågen påført betydelige skader under vinterens uvær. Kystverket har i den anledning nedsatt en egen prosjektgruppe bestående av Per Helge Thom, Atle Barstad og Norconsult for å vurdere hvordan utbedringene skal utføres.

Iflg. senioringeniør Per Helge Thom ved Kystverkets avdeling i Kabelvåg - så har man bl.a. sett på et nytt alternativ med å støpe en **kappe over molohodet**. Thom sier at arbeidene som skal gjøres - er utfordrende og trolig vil koste flere millioner. Arbeidene kan ikke starte før det blir bevilget midler når statsbudsjettet blir revidert i slutten av mai. Signalene fra Staten er så langt positive, men det er likevel ingen garanti for at man får innvilget søknaden. Man forbereder nå anbudsbeskrivelse - slik at når nødvendig finansiering er på plass - kan man starte arbeidene etter sommerferien.

Som redegjort for i fjorårets utgave av Værøyposten - så har kommunen utredet alternativer for **felles innseiling** til Røstnesvågen og Sørlandsvågen. Utredningen dannet grunnlag for havnekrav som ble sendt Kystverket. Værøyposten har fulgt opp saken og snakket med prosjektleder Rostad Jensen og **regiondirektør Fridtjof Wangsvik** i Kystverket Nordland.

Havnekravet er nå kvalitetssikret av Kystverket og lagt inn i **Nasjonal Transportplan 2018-2027** for å sikre finansiering over statsbudsjettet. Trolig vil man neppe kunne komme i gang før tidligst etter 2022 når andre del av Nasjonal Transportplan skal realiseres. Prosjektet er ikke endelig kostandsberegnet - og det vil alltid som regel være en stor grad av usikkerhet knyttet til slike beregninger.

Det er mange anlegg/havner som konkurrerer om midlene - og det er derfor viktig at kommunene følger opp prosjektene - også politisk i forhold til de som skal prioritere midlene. I første omgang er det nå **fylkeskommunen** som skal avgjøre hvilke prosjekt som skal prioriteres - og etterpå gjør regjeringen det endelige vedtak. Det er forøvrig verd å merke seg at regjeringen har foreslått at fiskerihavnene skal ut av Kystverkets arbeidsområde og overføres til den enkelte **kommune** som da skal ha ansvar for drift og utbygginger. Det kan i verste fall bety at vi selv må bidra med en betydelig egenandel samt søke om tilskudd og stå ansvarlig for prosjektet. Regiondirektør Wangsvik sier forøvrig at han mener vi har et godt prosjekt, men realisering forutsetter tett oppfølging også fra kommunens side.

DANSE MED LIVET OG DØDEN - REFLEKSJONER

Intervju med Per Fugelli Bilder og spørsmål ved Erling Skarv Johansen

Værøyposten har vært så heldige å få intervju professor og **lege Per Fugelli** som er landskjent pga. sine friske uttalelser i media om vårt helsevesen og syn på liv og død. Per var distriktslege på Værøy og Røst i tre år fra 1970 til hvor han utviklet en folkelig helselære formulert i De Ti Helseråd - en folkelig motmakt til den opptattheten av molekyler og streng livsstil som ellers preger Helsenorge.

Hva gjorde at du søkte jobb på Værøy og Røst i 1970? Eventyrlyst og ønske om å gjøre nytte for meg. Jeg hadde vokst opp på et sølvfat i Paradisveien i Stavanger og på Blindern Studentterhjem i Oslo. Jeg lengtet etter å komme ut til folk, langt ute i havet.

Kort fortalt hva gikk forskningsarbeidet på Værøy og Røst ut på og hvilken betydning har det hatt?

Værøy/Røst-prosjektet kartla forekomsten av sykdommer og skader i disse lokalsamfunnene. Bruk av legetjenester og legemidler ble også undersøkt. Det var første gang slik forskning ble gjort ute i distriktet. Jeg tror undersøkelsen har vært med på å styrke distriktsmedisinen i Norge. Den satte også lys på å forebygge sykdommer og skader i fiskeryrket.

Har du inntrykk av at yrkene som fisker og fiskeindustriarbeider i dag i mindre grad enn tidligere er sykdoms"frekkallende" pga. mekanisering/automatisering av arbeidet?

Jeg tror nok jobben på fiskebruket og i fiskebåten fortsatt er blant de tyngste i landet. Men skadene har gått ned takket være større vekt på trygt arbeidsmiljø og forebyggende teknologi.

Hva synes du om dagens pensjonssystem hvor de med størst fysisk belastning er som regel de som må vente lengst på å kunne avslutte sin yrkeskarriere og som blir belønnet med minstepensjon?

Folk med hardt arbeid på havet eller på land, burde ha mulighet til å pensjonere seg tidligere enn kontorfolk og lærere.

Tror du at den betydelige hyppigheten av "skjult sykkelighet" som dere påviste i undersøkelsen - nå er redusert? Jeg tror det er mindre av skulte sykdommer blant folk på Værøy og Røst nå. Folk har mer kunnskap og det er lettere å komme til lege enn før.

Hva synes du om utviklingen generelt på øya siden du jobbet her ute? Det har vært stas å følge utviklingen både på Værøy og Røst nå i 40 år. Folk har fått det mye bedre. Fly, helikopter og internett bygger bro til verden. De fleste har trygg og god økonomi. Standarden på husene er prima. Samtidig er jeg glad for at folkelynne er det samme. Det er et barskt og klokt folk som bor her ute. De vet at naturen og eller gud er sjefen og at vil må være glade i livet som et blandet regnskap. De er ikke så storforlangende som mange i byene. Og Værøyfolket er Norgesmester i latter. Ti tonn humor og mye hyggelig «mobbing».

Hvordan har ditt syn på livet forandret seg etter at du fikk kreft? Hva kan være "positivt" med å få en slik sykdom? Ditt forhold til døden nå? Jeg er ikke redd for å dø, i seg selv, men jeg er redd for å gå fra livet, for det setter jeg fortsatt sånn stor pris på. Jeg er heller ikke redd for det som kommer etter døden, men det skal bli spennende å se. Jeg har jo ikke Gud, men jeg kan heller ikke være sikker på at alt bare er tomhet og død på den andre siden. Jeg nærmer meg døden med undring og åpent sinn.

"Frister" det med en "VIP" plass med fantastisk utsikt på Nordland kirkegård når dagen og timen er der? Kirkegården på Nordland er den vakreste i verden. Men det går jo an å ha med seg utsikten uten å begraves der. Jeg har bestemt at asken min skal spres med vinden og fly med skarvene over Røsthavet og Jærstrendene.

Sett på nettblogg: *"Vi er mange kreftsyke og andre som venter på døden. Du(Fugelli) har gjort ventetiden meningsfylt og god, om jeg kan bruke det uttrykket."* **Var det litt av målet med å være så åpen rundt kreftsykdommen?** Du vet, når jeg var lege her ute var det deilig hver kveld å vite at jeg hadde gjort nytte for meg: sydd et sår, ordnet opp med et astmaanfall, skaffet uføretrygd til en fisker som ikke klarte havet lenger. På universitetet er det ikke alltid like lett å føle at det du gjør er nyttig. Men de siste årene, med boka Døden, skal vi danse og TV programmene fra Værøy og Røst opplever jeg på ny denne gode følelsen av å være til hjelp for syke mennesker. Jeg får mange meldinger om at bøkene og intervjuene om kreftsykdom og død gjør det greier for folk å være åpen om sykdommen og tryggere å nærme seg døden.

Hvordan har ditt syn på livet forandret seg etter at du fikk kreft? Jeg er den samme fyren med og uten kreft. Men når du får en alvorlig sykdom blir du mer takknemlig for de små ting. Det er som i sangen om Den nære ting: gå inn i din stue, hvor liten den, så rommer den noe du alltid har kjær. Og så blir du enda gladere i de menneskene du er i glad i, også steder du er glad i, sånn som Værøy og Røst.

Hvordan kan man best forebygge(i den utstrekning det er mulig)kreft? Jeg synes ikke folk skal tenke for mye på å forebygge alle slags sykdommer. Da kan vi fort ta glansen fra livet. Når det gjelder kreft, er det selvfølgelig aller viktigst å ikke begynne å røyke, eller slutte hvis du klarer det.

Din egen erfaring som pasient i vårt helsevesen? Noe av det beste med helsetjenesten vår er at den er rettferdig. Den gjør ikke forskjell på folk etter velstand, stilling eller makt. Både jeg og medpasientene mine har følt oss i dyktige hender. Vi har vært trygge på at legene og sykepleierne kan sakene sine. Sykehusene har førsteklasses utstyr og de beste medisiner. Jeg ble veldig imponert og stolt av den norske helsetjenesten.

Hvorfor er folk mer syk nå enn tidligere - eller er dette bare en myte? Folk både på Værøy og i Norge er vel heller friskere nå enn før. Men kanskje vi tåler mindre før vi søker lege og vil ha piller? Kanskje vi er mer opptatt av risiko og vil ha en sjekk for sikkerhets skyld? Jeg tror vi har godt av ikke å kjenne så godt etter, og godta at en del plager og farer hører livet til.

Synes du folk burde ta mer ansvar for egen helse? De fleste tar vel rimelig ansvar for kroppen og livsstilen og helsen sin. Det er bra, men vi må ikke bli for opptatt av helsen. Da kan vi mist lyst og glede og sjelefred. Vi blir ikke friskere av stadig å tenke på alt som kan være farlig og hele tiden tenke på det som er sunt. Slapp av og lev sånn passe sunt, er mitt råd.

Burde pasientene være mer "oppkjeftige" og kritisk i sitt møte med helsevesenet? Jeg tror pasientene bør bli modigere i å si fra om erfaringene med helsetjenesten, både de gode og de dårlige. Vi har nok litt for lydige og tause pasienter i dette landet. For at helsetjenesten stadig skal være i forbedring må pasientene gi klare tilbakemeldinger.

Har du noe tro på at for eksempel bønn og healing kan hjelpe mot alvorlige sykdommer? Jeg tror bønn kan hjelpe ved å gi mot og håp. Men siden jeg ikke tror på gud eller det overnaturlige, har jeg vansker med å forstå at bønn eller healing kan helbrede for eksempel kreft.

Hva burde være den viktigste egenskap for en almennlege? Legen må ha rimelig god medisinsk kunnskap 360 grader rundt slik at hun eller han kan behandle de vanlige sykdommene og forstå når det er fare på ferde og sende pasienten til spesialist eller sykehus på rett tidspunkt. Fint om legen også bryr seg og pasientene sine på det menneskelige plan. Dessuten må den gode legen dele makt med pasienten og være nysgjerrig på hva den syke tenker om plagene sine, hva de kan komme av og hva det går an å gjøre med det.

Går vi mot et samfunn hvor folk stadig forlanger mer og mer – samt klager over alt mulig og synes at staten/det offentlige skal ordne alt for oss? Jeg tror vi er i ferd med å bli litt bortskjemte i Norge nå. At vi forventer at alt skal være perfekt uten feil og svakhet. Men vi lever jo ikke i himmelen. Vi er ikke engler. For å ha det godt, må vi være glade i oss sjøl og hverandre som ufullkomne skapninger. Hvis vil legger målene for samliv og jobb og livsstil så langt borte at vi aldri når dem, blir vi trøtte og skuffede på veien.

Hvorfor er det så viktig med både "albuerom"/åpne landskap og nærhet til andre?

I Håvamål står det: mennesket er menneskets glede. Noe av det viktigste jeg har lært på Værøy og Røst er verdien av fellesskap. Folk her ute opplever at de er i samme båt. De bryr seg om hverandre. Det er en god flokkfølelse blant menneskene her ute i havet.

Hvor viktig er humor for å holde seg frisk? En god latter forlenger livet, heter et gammelt ordtak. Da burde jo gjennomsnittsalderen på Værøy være 120 år.

Hvorfor hytte på Røst ikke på Værøy?? Kan det være høydeskrekk eller en forkjærlighet for skodde? Nei, det var nok ren tilfeldighet ved at jeg fikk vite at Lyngvær på Røst var fraflyttet og et gammelt kråkeslott var til salgs for en billig penge. I de tre årene som lege på Værøy og Røst var jeg blitt så forelska i folk og natur at jeg MÅTTE ha et sted å komme tilbake til. Det kunne like godt blitt Breivika eller Nordland hvis noe sto og blinket til salgs. For meg er folkesjelen og naturen på Værøy og Røst av samme magiske tiltrekning. De siste årene har vi begynt å «pendle» mer med en uke hver sommer hos Hege på Prestegården.

Hva er så spesielt med folk på Værøy og Røst sammenlignet med for eksempel Oslo?

Jeg ser fem flotte særtrekk med folket her ute:

De er rett fram i væremåten og kjeften, ikke så mye pynt og masker som i Oslo

Her er mer likeverd mellom folk, ikke så mye deling i høye og lave. Det er som i sangen: mellom kaksar eg kan ikkje trivast, mellom jamningar helst eg er nøgd. Folk på Værøy og Røst har ikke så mye overtro på kontroll og plan og at alt kan styres og bestemmes av vitenskap og teknologi. De har en ydmykhet hva gjelder menneskets makt over tilværelsen. De vet at hovedsmannen er et annet sted. De har mer rausket for avvikende mennesker og underlige skjebner. De har et mer intimt samliv med naturen enn menneskene i byene.

Steder på Værøy som har betydd mye for deg? Jeg har mange, mange steder på Værøy på minnepinnen min. Moloen i Røstnesvågen elsket Charlotte og Aksel og jeg å krype ut på når stormen raste.

Hver morgen løp jeg opp skaret til bakken ned mot Breivika for å skue underet Lofotveggen i all slags lys og vær. Nordlandshagen var jo lekeplassen vår på søndagstur sommer som vinter.

Sørlandshagen, smykkeskrin for stein, likte jeg godt å gå til for å sitte i ro og tenke aleine.

Noen minner om Monrad og Katrine – de siste innbyggerne i Måstad? Det var jo et flaxlodd i livet å bli kjent med disse to siste vikingene på Mostad. Kloke, snille, selvstendige folk som hadde mye å lære bort om å høre til på et sted, om å gjøre som Frank Sinatra: «do it my way», om å høste bærekraftig av naturen.

Burde steder som Værøy og Røst "være på blå resept" for oppkavete og stressede bymennesker?

Værøy og Røst burde definitivt være på blå resept for stressede bymennesker. Men vi jo helst ikke ha for mange av dem ut hit. Værøy og Røst skal være for oss innfødte.

Beskriv et perfekt måltid for deg: Men dette er det taushetsplikt på: Skarvunger, hånddrept på Higlvær på Røst i august, med viltsaus, rørte tyttebær og en barsk spansk rødvin.

Hvis du skulle forlise og havne på en øde øy(som for eksempel Mosken) – hvem ville du helst ha vært sammen med?(Går ut fra at det ikke ville være Siv Jensen fra FRP) Charlotte, kjæresten min og håpe at noen hyggelige Værøyværingar ville svømme over, for eksempel Svein Tommy.

SAMMEN STÅR VI STERKERE

TEKST: RENATE VAN GEMERT

REDIGERING ERLING SKARV JOHANSEN

"Sammen står vi sterkere" er en frivillig organisasjon som ønsker å få kommunen vår tettere sammen, både i forbindelse med frivillig arbeid, sosiale arrangementer og få friluftslivet her på øya litt opp å gå. Vi har allerede mange frivillige som står parat til å trå til både på den ene og den andre måten, men vi trenger alltid flere. Har du, eller kjenner du noen som har lyst til å ta del i dette sammen med oss, si gjerne i fra. Alle tas i mot med åpne armer.

Utover det så ønsker vi en tilbakemelding fra deg som kanskje kunne trengt noe/noen inn i livet på ett eller annet vis. Det vi tenker at vi kan tilby er besøk hjemme hvor man kan ta en kopp kaffe og dele en koselig stund, kanskje har noen lyst å dra på cafe men ikke helt har noen å gå sammen med, i så fall har vi mange som liker å ta seg en tur på super`n cafe`en for å sitte rundt et bord sammen med andre. Du er hjertelig velkommen til å bli med. ☺

Andre igjen skal til tannlege, helsesøster, fysio, lege, kirken, sykehus, nav, osv, men vil gjerne ha et menneske med seg, der har vi folk som står klare til å følge deg til dit du enn skulle ønske.

Utover det skal vi prøve å få til litt sosiale kvelder med ulike temaer, håndarbeid, mat, spill, film, osv.

Dette vil det komme oppslag om, eventuelt så kan dere gi beskjed så blir dere tatt kontakt med når det er slike arrangementer.

I tillegg skal vi prøve å ha en aktivitets/turgruppe som tar seg en tur eller tre på flatlandet/treningscenteret. De som går vil gjerne ha med seg flere glade vandrere. Kanskje blir det bålkos og grilling, kanskje en fisketur når været tillater det, eller kanskje til og med en overnattingstur i lavvo etter hvert for de som måtte ønske.

Tilbakemeldinger på om dette er noe du ønsker å ta del i gis pr tlf, sms eller epost... Eventuelt langs veien om vi treffes der. ;) Dette gjelder både deg/dere som ønsker å hjelpe, eller deg/dere som ønsker å motta en tjeneste. Alt er gratis og frivillig.

Hilsen Renathe og resten av gjengen... Tlf: 942 18 760 og epost: renathevangemert@gmail.com

FRILUFTSLIVETS ÅR 2015 ved folkehelsekoordinator Irene Torstenson

Værøy har en fantastisk natur og vi har flotte turmuligheter.

Åpning av friluftslivets år ble preget av mye vær, og første forsøk ble delvis avlyst. Storm og isføre satte en liten stopper for oss. Turen til plantefeltet ble avlyst, og vi byttet turen til Heia med en runde i turstien. Til tross for glatt føre fikk Katrine, Tor Kristian, Nikko og jeg en flott tur i mørket.

1.februar kom vi endelig i gang. Til tross for isete tursti var det mange små og store som fant veien inn i plantefeltet. Harald holdt en flott åpningstale, barna løste oppgaver, bålet var tent, og det ble nytt medbrakt mat.

På kvelden ble det tur opp til Heia. Vi var ikke mange, Vidar, Martin og meg. Takk til alle sammen!!

Oversikt aktiviteter resten av friluftsåret finner du på kommunens hjemmeside/Facebook og på oppslag. Værforbehold.

NYTT KJØKKEN OG GENERASJONSSKIFTE

BILDER OG TEKST ERLING SKARV JOHANSEN

Siste arbeidsdag på kjøkkenet for Augusta Eilertsen

Kokk Tore Frantzen overtar

Kjøkkenet på Omsorgssenteret har nå gjennomgått en omfattende **oppussing og modernisering** slik at man fortsatt kan levere god hjemmelaget mat til beboerne, men kan samtidig redusere kostnadene og bemanningen med en 75% stilling på kjøkkenet.

Augusta Eilertsen hadde 31.03(da bildet er tatt)sin siste arbeidsdag på kjøkkenet og går over i pensjonistenes rekke etter 21 års jobb i kommunen. Hun startet i kommunen som vaskehjelp i 1993 og etter noen år ble det jobb på kjøkkenet hvor hun har vært ansatt frem til i dag. Før hun begynte i kommunen - drev hun bl.a. Fiskarheimen i 4 år, jobbet på fiskebruk og i kantina på Holmen i flere år. Hun gleder seg nå til å bli pensjonist og tror hun får nok å henge fingrene i. Augusta har hele tiden trivdes i jobben på senteret og vil savne kollegaer og beboere. Største forandringen siden hun startet sin karriere på kjøkkenet; er mer ferdigprodukter og moderne arbeidsbesparende hjelpemidler. Før ble all maten laget helt fra grunnen av, noe som selvsagt krevde større bemanning enn i dag.

Kokk Tore Frantzen er fra 1.april den eneste i full stilling på kjøkkenet og synes det "nye" kjøkkenet fungerer veldig bra - slik at man fortsatt kan lage det meste fra grunnen av og bruke minst mulig halvfabrikata. Kjøkkenet har fått en del nytt utstyr og inventar samtidig som vegger er malt og det er installert nye skap i tillegg til en del elektrisk oppgradering. Arbeidene er gjort i samråd med anbefalinger fra Mattilsynet slik at hygien er forsvarlig ivaretatt.

I tillegg til de 14 beboerne på senteret - kommer det også beboere fra eldreleilighetene innom og spiser - samt at man bringer ut mat til 7 beboere utenfor senteret.

Det er lagt opp til at driften skal være mest mulig **rasjonell og arbeidsbesparende** uten at det går utover kvaliteten på maten. Fortsatt skal det meste lages fra grunnen av. Tore sier at man baker all brødmat, rundstykker og kaker - og satser på at middagsmaten skal være nylaget slik at den bevarer mest mulig av næringsstoffene. Han sier at sunt kosthold er svært viktig både for helsen og trivselen blant beboerne - og dermed øker levealderen. Tore satser på et variert og balansert kosthold med mye fisk og grønnsaker. Fast i alle år er det likevel grøt på lørdagene - samt annen varmrett på kvelden. Tore sier han trives veldig godt i den nye jobben - og får gode tilbakemeldinger fra beboerne på den maten han lager. Som kjent har Tore en bakgrunn bl.a. som restaurantsjef på hurtigruten. Beboerne foretrekker helst fisk til middag, og noen ganger kan det være vanskelig å få tak i fisk lokalt, men nytt regelverk gjør det trolig lettere slik at man kan kjøpe direkte fra fiskerne.

DA GIVÆR BLE EVAKUERT - ET SAMTIDSDRAMA

TEKST Gerd-Elisabeth Sivertsen BILDER Randi Sivertsen og Erling Skarv Johansen Red.: Erling Johansen

Det er fredag morgen, det har vært mye urolig vær, men det er vi vant med her ute.

I dag er det såpass bra at ungene er reist til Helligvær på skole. Værmeldinga spår orkan i morgen, men det i seg selv gjør ikke annet enn at vi henter inn nok brensel slik at vi ikke må gjøre det i de verste stormkastene. Så sikrer vi alle løse deler ute.

Så ringer telefonen det er Avisa Nordland som lurte på om det er sant at vi skal evakueres .

Må bare innrømme at e lo litt for som e sa til dem dette er nok noen som vil drive litt ap med dere.

De ville vite om e va sikker på det å e sa som sant var at ingen her hadde hørt noe.

Etterpå snakket jeg med sønnen min som var i Røst på fiske han fortalte at det sto på nettet at vi skulle evakueres og at det var spådd stor flo og 25 m bølger. Da Givær er 12 m på det høyeste hørtas det jo volsomt ut. Spurte ham om hva han tenkte om det da sa han at slike bølger ville bryte av seg før de traff Givær så e skulle ikke være redd. Så kom det telefon fra Kommunen de måtte få Olaug Olsen i tale ho svarte ikke på telefon så e måtte ut for å finne henne. Også politiet ville ha kontakt, nå begynte det å demre for oss at noe var på gang.

Vi ble sammenkalt til allmøte og e var helt bestemt på da e gikk til møte at e skulle ingen steder. Orkan hadde vi hatt før og Givær hadde bestått i mange hundre år.

Der ble vi fortalt at de var redd for kombinasjon av springflo og vind. Dette ville gi monsterbølger. De tilbød oss frivillig evakuering mens været sto på. Når en får slike beskjeder blir en litt satt ut og det ble snart klart at de fleste stemte for å dra. Det ble hevdet at vi likevel ikke kunne gjøre noe mens været sto på uansett hva som skjedde, da var det bedre å fare enn å sitte her og kanskje selv være i fare. Da først skjønte e at også vi måtte dra ville ikke være her hvis alle andre dro og vi er jo de som bor nærmest havet.

Vi har 2 fjøs et med bare sauer, et med sauer og en ku, men disse kunne vi gi mat og vann så de greide seg vi kunne lite gjøre om noe skulle hende med fjøsene likevel.

Så var det å pakke medisiner og litt klær for helga, stenge av husene og gi dyra mat. Halvparten av oss dro med hurtigbåten til Bodø, mens resten dro med redningskøyta. De hadde da fått beskjed om å stenge strømmen i tilfelle brann.

På kaia i Bodø sto vår ordfører og tok imot oss. Det var en flott gest. De som ville det ble innlosjert på SAS hotellet og noen få av oss hadde folk i byen så vi bodde privat. Det var ordnet med alt og alle fikk flott stell og omsorg. Likevel gikk jo alle å tenkte på hva som ventet oss når vi kom heim.

Stormen herjet jo i Bodø også - så vi så jo kreftene til den. Det var mange som hadde vært innom nettet og hadde fått med seg at vi skulle evakueres. Vi fikk melding fra noen som var i Syden at de hadde vært i kirka og tent lys og bedt for Givær. Vi har mange venner i Danmark også de hadde fått det med seg og ba for stedet. For ikke å snakke om våre venner i Norge. Tror Vår Herre ble bombardert med bønner denne dagen. Fra Judith og Harald Adolfsen i Værøy fikk vi sendt en nydelig kake til kaffen - det varmet veldig.

Søndag morgen kl. 9 dro Redningskøyta med 4 voksne 4 barn noen journalister og varaordføreren utover til Givær. Jeg hadde krampe i magen både av redsel for turen på havet etter et slikt vær (er redd på havet) og for hva vi ville få se. Det hadde jo vært minusgrader og strømmen var jo stengt av. Noe kunne jo være frosset også.

Det første vi så da vi nærmet oss Givær var Bedehuset. Det er jo øyas høyeste punkt. Da vi kom opp sundet så vi at båtene lå der og husene sto der de alltid hadde stått. Givær så akkurat ut som da vi dro. Vi kunne nesten ikke tro det vi så. Var det mulig? I husene var det 1-2 grader og ingenting frosset. Dvs. noe på aggregatet var frosset så det tok en times tid før strømmen kom på.

For en enorm lettelse og takknemlighet vi da følte. Mang en takkebønn ble nok sendt opp til han som hadde sendt englevakt om Givær. Det var også minimale skader her ute. På vindmåleren kunne vi lese at det hadde vært 40/m.s så det hadde vært vind her også. Endelig kunne vi senke skuldrene og sende beskjed til alle at alt var vel her. Klompen i magen forsvann og alt var vel.

Vi var veldig glad for at kommunen tenkte på lille oss 20 menneske på en øy i havet og gjorde det de gjorde for oss.

Nå kan e sette meg ved kjøkkenbordet mitt å se på havet og på Værøy slik e gjør hver dag.

Var forresten på en fin weekendtur til Værøy i høst hos vertskapet Judith og Harald Adolfsen.

Så takker e for følget og for et flott blad som e leser med fryd hver gang det kommer.

Min tilknytning til Værøy er gjennom Ole og Bolette (Letty) Olsen. Tante Letty vokste opp på Helligvær hos min fars familie fra ho var lita til ho ble voksen. Vi har besøkt dem mange ganger mens de levde og var veldig glad i dem.

NYTT FRA VÆRØY BARNEHAGE

TEKST OG BILDER VED ANNE PEDERSEN

Redigering: Erling Skarv Johansen

På tur til Rømdalen

Nytt fra Værøy barnehage ved avdeling Krabben.:

Barnehagen har plasser til barn mellom 3 og 6 år.

Pr dags dato har vi 39 barn fordelt på 3 avdelinger.

Du finner mer informasjon om oss på kommunens hjemmeside og du kan bli venner med oss på facebook. Der heter vi Værøy kommunale barnehage.

Barnehagen er en del av utdanningssystemet i Norge. Vi jobber ikke med fag og timeplan slik som skolen, men jobber med fagområder der **hensikten er følgende:**

- Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.
- Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.
- Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Vi undres og fabulerer om lyn og tyttebæra

Lærer å stå i kø i Sørlandshagen

Spennende dag for årets skolestartere

På tur under fiskehjellene til Br. Andreassen

Barnehagens sju fagområder er :

1. Språk, tekst og kommunikasjon
2. Kropp, bevegelse og helse
3. Kunst, kultur og kreativitet
4. Natur, miljø og teknikk
5. Etikk, religion og filosofi
6. Nærmiljø og samfunn
7. Antall, rom og form

Tema i år er øya vår. Da retter vi fokus på historie, natur, kultur og næring.

Vi er med der det skjer: når de kongelige besøker øya vår, når Prix åpner, når det er akeføre i Rømdalen, når sola skinner i Sørlandshagen, når det henges fisk på hjell. Vi har besøkt Gammelbutikken, vi har vært i kirka, fotballbanen og på Tyvneset, bare for å nevne noe.

FYRET - EN SLOKNET KJEMPE SENDER SOS

BILDER/REDIGERING AV ERLING SKARV JOHANSEN

Værøy kommune tok nylig kontakt med Lofoten Viking vedrørende tilgjengeligheten til fyret - som til tider har vært svært vanskelig. Kommuneingeniør Vera Iversen var nylig på befaring s.m. daglig leder Arne Mathisen og forteller her om sitt inntrykk:

«Blir det lys i fyret i Vågen?»

Fyrhuset står tomt og forlatt. Området rundt fyret skriker etter opprydding og omsorgsfulle hender.

Rester av gammelt rekkverk «pynter opp» landskapet i armageddon-stilen. Gammel betong sti er i ferd til å forsvinne. Vind og saltvann gjør arbeidet sitt, og stien fusjonerer gradvis med naturlig omgivelser.

Stien til Fyret krysser eiendom til Lofoten Viking AS. Fiskehjeller kommer tett inn på stien, noe som gjør veien til fyret utfordrende.

- Bedriften har sin egen reguleringsplan for Langodden, - forteller Arne Mathisen, daglig leder ved Lofoten Viking AS. – Vi forplikter oss til å holde stien åpent, men vil presisere at ferdsel ut til fyret skal foregå til fots. Biler skal parkeres på vår parkeringsplass rett til høyre, straks etter avkjørsel ned mot bedriften. Vi skal også sørge for oppskilting av området.

Selve fyret er Kystverket sitt eiendom, og eieren har visst bestemt seg å legge fyrhuset ned. Det står der likevel som en perle, som trenger litt stell om omsorg, og hele område kan igjen bli veldig attraktiv turmål for både store og små.»

Kommentar fra Kulturkontoret:»Det har i mange år vært snakket om hva man kan bruke fyret til etter at Kystverket ikke selv lenger har behov for å bruke det etter automatisering i 2008 og nye lykter i innseilingen. Som de fleste kjenner til - brant fyret innvending vinteren 1993 og ble bare delvis reparert og restaurert senere samme år.

Fyret var det første betongbygg på Værøy da det ble satt opp i 1880. Siden ble det et kjent og kjært landemerke både for lokalbefolkningen og tilreisende. Ulike foreninger/lag og enkeltpersoner har ønsket å leie fyret og bruke det til forskjellige aktiviteter - bl.a. utstillinger, mini-museum, konserter, overnatting, undervisning kysthistorie og enkel bevertning.

Det ble i 2003 utarbeidet en finansieringsplan med budsjetttramme kr 900 000 for prosjekt kalt "Ut mot Havet" - Værøy museum innen 2005. Prosjektet ble vedtatt i kommunestyre 27.11.03 Etter dette har trolig lite skjedd i saken. Manglende finansiering er nok hovedgrunnen. I 2006 ba et selskap(under stiftelse)kalt "Fyret" kommunen om å ta kontakt med Kystverket for å få til en leieavtale og deretter leie ut fyret videre til dette selskapet som skulle bruke det til bevertning og turismeformål. I 2009 ble saken tatt opp i hovedutvalg for oppvekst og kultur uten at det ble fattet endelig vedtak. I tillegg har det vært en del uformelle henvendelser og forslag med jevne mellomrom opp gjennom årene.

Dagens tilgjengelighet til fyret

Slik som kommunens økonomi og ressurser er i dag og trolig vil bli i årene fremover - er det lite sannsynlig at kommunen selv vil kunne pusse opp og ha noen fast drift i tilknytning til fyret.

Etter samråd med ordfører Adolfsen oppfordrer vi med dette at lag/foreninger eller enkeltpersoner som har **realistiske** ideer/planer for fyret - tar kontakt med kommunen.

Kommunen vil da være behjelpelig med å bringe saken videre til Kystverket med tanke på leie - og også kontakt med Nordland Fylkeskommune i forhold til søknad om evt. tilskudd. Det er viktig å være oppmerksom på at fyret innvendig har store mangler og at lite er gjort etter brannen i 1992. Fyret har ikke lenger egen vannforsyning og kun minimalt med strøm. En oppussing vil både være **tidkrevende og kostbar** - og vil forutsette stor duanadsinnsats.

Slik fyret ser ut i dag - utvendig og innvendig

SVARVBUA - HVA NÄ? TEKST ROLF ERIKSEN

BILDER ROAR TORSTENSEN REDIGERING ERLING SKARV JOHANSEN

I Moskstraumen mellom Mosken og Lofotodden ligger Svarven. På den største av holmene, Kjeilholmen, finner vi Svarvbua.

Dokumentasjon om bua fins i Øyfolket 1, side 176. Bua ble satt opp av aktive fiskere fra Værøy i 1901. I Svarven foregikk et rikt fiske, særlig etter sei, men også torsk, og med datidens åpne fiskebåter var det behov for å kunne søke ly på holmene ved flere dagers fiske og ved dårlig vær.

. Det fins en liste fra 1901 med 14 navn som parthavere á kr 5, av disse 12 fra Nordland. Bua var opprinnelig en tømret sommerfjøs ved Grindgården tilhørende Prestegården og gitt til det gode formål. Den ble tømret om til overnattingsbu på Nordland, flyttet og gjenoppført i Svarven. Den er 5,5 x 3,5 m innvendig mål og var innredet langs ene langveggen med 6 brede køyer, dessuten med bord, benker, ovn og røykrør. Døra var utstyrt med lås, og parthaverne hadde hver sin nøkkel. Her skulle alltid finnes parafin til lampa, brensel til ovnen og fyrstikker. Det fins flere historier om fiskere overrasket av uvær og skodde som har berget seg i land her til ly og varme i bua.

Mange år i hardt miljø sliter på bygningen. Kjent i dag er at på 1950-tallet ble torvtaket ettersett og reparert med ny never etter behov, pipe ble murt opp utvendig og nye vinduer satt inn.

På 1990-tallet var bua igjen i dårlig stand: Pipa var ramlet ned, ovnen opprustet, hull i gulvet, døra slått inn og bua invadert av skarv. Den ble rengjort, lagt nytt gulv, nytt ytterpanel og døra reparert. Den er senere malt utvendig.

Pr i dag fremstår bua som skitten, noen vinduer er gjenspikret og uten ovn, pipe og køyer, men antakelig uten lekkasjer. Dokumentasjon ved bilder og kommentarer fra besøk viser at her trengs omfattende rehabilitering om bua skal kunne brukes i fremtiden. Med bruk menes dagsbesøk evt overnatting. Stikkord er grundig rengjøring, ny ovn, røykrør/pipe, reparasjon av/evt nye vinduer, køyer og grundig sjekk av torvtak.

En nærmere inspeksjon vil avdekke mer presist omfanget av rehabiliteringsbehovet. Tilgang til Kjeilholmen er sjøveien og uten kai, dermed ønskelig med en enkel fastfortøyning og fortøyningsbolter på land.

Behovet for et krafttak med rehabilitering er overmodent. Det som 14 fiskere med begrensede midler fikk etablert for over 100 år siden - riktignok i egeninteresse for å berge liv og helse, med vår velstand og i respekt for de som sto bak - som også er våre aner, skulle ikke **VI** ta et tak og vedlikeholde og bevare Svarvbua for **VÅRE** etterkommere? Ennå kan det bli bruk for Svarvbua som redning også for mer moderne sjøfarende ved havsnød, om VHF, mobil og andre fartøyer ikke kan hjelpe ... eller rett og slett som mål for en opplevelsestur i Moskstraumen.

Noen formaliteter bør avklares før vesentlig arbeid igangsettes: Hva skal bua brukes til, hvem har adgang, hvem er eier, ansvarlige for drift, hvilken standard og utstyr skal bua ha, en plan for organisering av arbeidet og finansiering. Disse forhold må ses i sammenheng. De 14 opprinnelige andelshaverne er for lengst gått bort, og etterkommerne er de nærmeste å betegnes som eiere, men grunnen, holmen, er felles utmark for gården Nordland (gnr 17) med etablert utmarkslag. En måte å komme videre med saken er at representanter for etterkommerne kommer sammen og i fellesskap gjør nødvendige avklaringer og planer for Svarbuas bevaring. Jeg føler meg trygg på at både fastboende og utflyttede Værøyværing er interessert i å bevare Svarvbua med sin helt spesielle historiske bakgrunn. Råd og dåd og midler imøteses når jobben skal gjøres, forhåpentligvis allerede til sommeren.

Fauske den 16.3.15
Rolf Eriksen

Interesserte som ønsker å bidra til å bevare Svarvbua - kan ta kontakt med Rolf på tlf.481 24 660 eller mail: rolf.eriksen@sbnnett.no eller Erling Skarv Johansen på mail: erling.skarv.johansen@varoy.kommune.no

FREM FRA GLEMSELEN - VÆRØY 1933

Bilder av Anders Wilse Kommentartekst: Gunnar Eriksen Redigert av Erlina Skarv Johansen

Anders Beer Wilse (født 12. juni 1865 i Flekkefjord, død 21. februar 1949 i Oslo) var en norsk fotograf. Han er kjent for sin dokumentasjon av Norge, men var også portrettfotograf. I løpet av første halvdel av 1900-tallet reiste Wilse på kryss og tvers over hele Norge og ble kjent som landets store landskaps- og turistfotograf med en enorm produksjon. Han fotograferte særlig vakre og talende «postkortmotiver», men også idyllisk bygdeliv, kjente og ukjente personer.

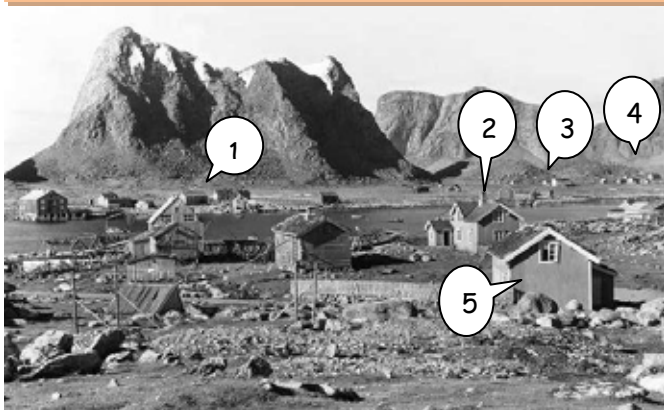
Bildene under har Wilse tatt på Værøy i 1933. Vi har ikke sikre opplysninger om hva som er på bildene – så vi er takknemlige for tilbakemeldinger om evt. feil eller tilleggsopplysninger.

1=Fagertun/Nordgård brygge (Konåw brygge?)
bakgrunnen 2=Hilmar Johansen? 3=Ole Lorentsen brygge?

Bilder tatt fra Veneset med Tyvnes i
Muligens brygge Jakob Bakke i forgrunnen

1=Ole Olsen/Hilmar Johansen++ 2=Johannes Karlsen 3=Johan Edvardsen 7=Bedehuset
4=Odin Kristiansen + Harald Hardie? 5=Karl + Alfred Ingebrigtsen+ 6=Jordmor Elide Endresen

Bedehuset ble senere revet og flyttet.
Vannpost kalt Springen ved bedehuset.

Gamle dampskipskaia med lager (Kalt "Skuret")
Her stod gamle Rånes brygge med kai like ved

Kaiene kan ha tilhørt Kirsten Sørheim og Jakob
Bakke. 1=Skøyte trolig m/s Gent (Kirsten Sørheim)
Vinsjene ble brukt til å heise opp fisken fra båtene.

SLÅTTONNA PÅ BUHOLMEN I GAMLE DAGER

Tekst og bilde ved Ola Torstensen o.a.

Redigert av Erlina Skarv Johansen

Ola : "I Moskenesstraumen mellom Mosken og Lofotodden ligger Buholmen. Buholmen består av en stor holme -Sør Buholmen- og flere mindre holmer og skjær. Rundt holmen er det mange undervannsskjær, særlig mot vest og mot nord. På grunn av tidevannet er straumen til tider er meget sterk i dette området, spesielt når det er full- eller nymåne.

I gamle dager var det vanlig at slike holmer ble utnyttet til slåttønn eller til saubeite. Jeg husker godt da jeg som liten gutt (på 1960 tallet en gang) fikk være med far i sjarken og hente

værer som hadde vært på sommerbeite der. Jeg tror det var ganske vanlig å ha vær på Buholmen, men siden Sør Buholmen tilhører prestegården så gikk nok slik leie på rundgang mellom gårdeierne på Nordland. Jeg minnes at Aslaug Fagertun også hadde vær på holmen dette året, selv om hun ikke var fra Nordland.

Det jeg husker best når det gjelder Buholmen er at foreldrene mine hadde slåttønn der. Dette måtte være rundt 1950, for det var bare eldstemann i søskenflokk (Odd) som var med av oss ungene. Mor fortalte at hele familien var med, både far, mor, Odd og Mons (katten). De var her ei uke, slo og raket høy som de pakket i sekker og tok med tilbake til Værøy. Sjarken var fortøyd til en liten holme i sundet der den lå i skjul for straumen. Til overnatting og matlaging hadde de et hvitt hjemmelaget lerretstelt (indianertelt) som var plassert på sletta like ovenfor «båstøa». Mens far slo med storljå raket mor sammen gresset og samlet det i hauger og senere høysekker. For den som har vært på Sør Buholmen så vet man at det ikke er så enkelt å slå med storljå her. Men de var vel vant med dette fra andre steder på Værøy og i Mosken.

Det var nok strevsomt å arbeide her, og samtidig passe på en liten unge. Men slik det ble fortalt så var dette noe som mine foreldre nok husket som trivelige og minnerike dager og en stor opplevelse. Så hver gang jeg er på Buholmen må jeg tenke på denne historien, og den opplevelsen det må ha vært for dem. Selv om dette i ettertid kan oppfattes som ei fin ferieuke på Buholmen, så forteller det om hvordan folk på Værøy kjempet for å få nok høy i fjøsen til å kunne fø tilstrekkelig mange sauer og kyr over vinteren. Slitsomt, men et godt sommerminne."

Slåttmarka var ikke alltid like lett tilgjengelig som på dette bildet fra Tyvnes (Frithjof Haug på bildet). Tidligere lå ofte slåttmarka i fjellet og mesteparten av fjellet ble slått for å skaffe nok fôr til buskapen. Noen steder var det så bratt at slåttefolkene måtte gå i tau. Ulykker i slåtta var ikke uvanlig. Under utmarkslåtta var som regel hele husholdningen med. Det var et tidkrevende arbeid – og ikke alltid var værgudene velvillig innstilt slik at man fikk tørket gresset og berget innomhus etterpå. Avlingene på utmarkslåttene ble sjelden store fordi de ofte også ble brukt som beitemark. Som tilleggsfôr ble det ofte brukt tang og tare sammen med kokt fiskeavfall.

KIRKENE SKAL RENOVERES!

Kommunestyret vedtok enstemmig i møtet 23. april å ta opp lån på 3 millioner kr for å renovere gammelkirken og nykirken. Fellesrådet blir ansvarlig for arbeidet. Værøyposten har intervjuet Fellesrådets leder Arild Jensen:

Hvordan føles det? Jeg er kjempeglad og lettet. Det burde være en god dag for alle på øya. Det har imidlertid vært en lang og krevende prosess å komme dit vi er i dag. Trist at vi ikke fikk et positivt vedtak allerede i fjor – da vi hadde en værmessig flott sommer og hadde klar firma som kunne ha ferdigstilt arbeidene. Men nå ser vi bare fremover og er klare til innsats.

Når tror du at arbeidene kan begynne? Hvis vi ikke må legge ut arbeidene ut på nytt anbud og hvis de firmaene som tidligere har lagt inn anbud har ledig kapasitet – kan man kanskje starte allerede i sommer med Gammelkirka. I verste fall må vi trolig vente til neste år. Nykirka vil trolig stå ferdig utbedret i løpet av året hvis alt går slikt vi håper og tror.

Tror du budsjettet for renoveringen vil holde? Jeg stoler på beregningene for gammelkirken, mens for nykirken er vi usikker fordi de firmaene som var aktuelle i fjor – ikke lengre er aktuelle. For Gammelkirka er det allerede klar en sum på nærmere 400 000 kr fra Fellesrådets gavekontier og innsamlede midler. I tillegg er vi i gang med å søke midler flere andre steder når vi nå har fått et positivt kommunalt vedtak.

Vanskelig å få tak i fagfolk? Ikke når det gjelder gammelkirka. Når det gjelder nykirka – håper vi å kunne bruke lokal arbeidskraft i størst mulig grad.

Hva synes du om engasjementet blant folk i saken? Jeg synes det har vært stort engasjement lenge – fra store deler av lokalbefolkningen – og ikke bare fra de faste kirkegjengerne. Mange utflyttede Værøyværing har vist stor interesse og støttet saken. I tillegg fikk jeg samla en god del interesserte og tok initiativet til oppstart av "Gammelkirkens Venner". Her er det også vist stort engasjement og allerede kommet inn nærmere 70 000 kr. Vi ønsker fortsatt at flere engasjerer seg og gir sin støtte.

FOLKEHELSEUKA PÅ VÆRØY v/Irene Torstensen

Åpningen: Ordfører Harald Adolfsen holdt en flott tale, og minnet oss om at det vi setter fokus på i denne uka, folkehelsen, er noe som gjelder hele året.

Værøylekene: Skolegården var full av aktivitet, fra ballaktivitet, tautrekking, sangleker med mer. Vi regner med at 60-65 barn var med, i tillegg til enkelte voksne. Kjempeflott.

Rita på kafeen laget ekstra med salater på tirsdag, skolen gjennomførte eget opplegg om folkehelse på onsdag, pinsekirka har arrangert KRIK og lørdagskaffe. Fredag var det mulig å delta på 65+, fysisk aktivitet og øvelser. Øvelsene er også for de som er yngre, og har lyst til å starte opp med litt mer fysisk aktivitet i hverdagen. De som er interessert – kan ta kontakt med Irene.

Søndag var vi en liten gjeng i Nordlandshagen. Været kunne vært bedre, det var en del vind, men vi fikk også litt sol. Vi koste oss med ulike typer gjemsel, nøt medbrakt niste med mer.

Takk til alle som har vært med og bidratt til aktiviteter i folkehelseuka, både dere som har stilt med tid og ressurser, og til dere som har deltatt på ulike aktiviteter. Uten dere ville dette vært umulig.

ÅRETS VÆRØYVÆRING 2014 - INTERVJU

TEKST OG BILDER VED ERLING SKARV JOHANSEN

Svein Tommie Hardy ble i 2014 utnevnt til årets Værøyværing for sitt store engasjement for å bevare vår kulturhistorie.

Han har gjennom mange år arbeidet for å restaurere, bevare, dokumentere og synliggjøre det unike fiskeværsmiljøet med store kulturhistoriske verdier ved **Røstnesvågen** - som utgjør et levende kystmiljø med røtter helt tilbake til 1800-tallet.

Området rundt Røstnesvågen fremstår i dag som en helt unik blanding av gammelt og nytt som gjør det til et spennende og attraktivt område både for tilreisende og fastboende.

Takket være Svein Tommie Hardy som i tillegg er aktiv fisker - finner man også et komplett væreieranlegg og handelssted som enten er restaurert eller er under restaurering.

Hans engasjement omfatter foreløpig flg. prosjekt:

Rånesgården - væreierboligen hvor tiden synes å ha stått stille. Den er tilbakeført til original stand fra 1905 med komplett inventar, interiør og utstyr. En kulturell skattkiste.

Gammeltelegrafen fra 1910 hvor selveste kong Haakon var innom samme år - har Svein Tommie også restaurert tilbake til original stand så langt det er mulig. Brukes til reiselivsformål.

En restaurert **rorbu** i tilknytning til anlegget. Brukes som kontor.

Fiskarheimen er under utbedring slik at bygget blir tatt vare på og kan brukes til sitt opprinnelige formål. Etter overtakelse viste det seg at bygget trengte omfattende restaurering og oppgradering etter mange år med mangelfullt vedlikehold.

Krambu/skipsekspedisjon/postkontor - under restaurering. Etter restaurering planlegges brukt til kulturhistorisk/reiselivsformål. Krambua er allerede både utvendig og innvendig tilnærmet ført tilbake til opprinnelige utseende og er nå godt utstyrt med varer fra gamle dager.

Gamle Losjen med rik forhistorie både i foreningslivet og som kino - er også under restaurering. Planlegges brukt til kulturformål, evt. til lokalhistorieforening.

Fiskerimuseum på brygga er påbegynt. Tenkes evt. kombinert med andre kulturelle aktiviteter.

Svein Tommie ønsker å dokumentere vår unike kystkultur samt gjøre det tilgjengelig for allmennheten. Prosjektene utgjør et helhetlig og unikt næringsmiljø. Planlegger også samarbeide med andre reiseoperatører og skoleverket. Han ser det som spesielt viktig å formidle historien slik at den blir en naturlig del av vår identitet og blir bevart for ettertiden.

Flere av prosjektene har tidligere fått støtte fra Nordland Fylkeskommune, Værøy kommune, Norsk kulturminnefond og Riksantikvaren. Likevel har han for det aller meste selv bekostet restaureringsarbeidene som gjennom årene nok beløper seg til flere millioner. Etter mitt syn er han den viktigste kulturbærer på øya samt og et forbilde når det gjelder kulturhistorisk arbeid. Både hans engasjement, arbeidsinnsats og ikke minst kvaliteten på restaureringsarbeidet gjør at han virkelig fortjener tittelen **Årets Værøyværing**.

Værøyposten har intervjuet Svein Tommie:

Hvordan føltes det å få prisen? Det føltes som en stor ære å få prisen, spesielt når man vet at det finnes så mange andre gode kandidater på øya.

Hvorfor tror du at det ble nettopp deg? Tror at det kanskje først og fremst at jeg gjennom mange år har forsøkt å ta vare på noe av vår kystkultur før den forsvinner. Ellers er vel noen glad for at jeg har fått fjernet tonnevis av søppel og skrot som tidligere eiere etterlot på det som nå er mine eiendommer. Min satsing innenfor turisme med overnattingsbedrift på Gamle Telegrafan og Fiskarheimen har gjennomgått en omfattende restaurering og modernisering.

At jeg også driver egen bedrift med **fiskebåten m/s Øyaskjær** med mannskap fra øya har trolig også vært en av årsakene. I all hovedsak har all fangst både av hvitfisk og pelagisk har vært levert her på øya og bidratt til å opprettholde arbeidsplasser.

Svein Tommie foran Rånesgården

Eksempel fra interiøret i Rånesgården

Hvorfor har du engasjert deg så mye i ta vare på gamle bygg og gjenstander? Jeg har alltid vært interessert i lokalhistorie og liker å restaurere gamle hus tilbake til original stand. Spennende å oppdage nye detaljer og eksempler på gammelt håndverk. Dette kaller jeg for snekkerglede og er en viktig motivasjon.

Hva slags inntrykk har du av utviklingen her ute når det gjelder å ta vare på vår kulturhistorie? Når det gjelder viljen til å ta vare på vår lokalhistorie - har interessen vært heller dårlig, men det virker som interessen har økt noe etter at internett gjorde sitt inntog. Mange legger ut gamle bilder på nettet og det engasjerer stadig flere.

Hvordan skal vi få andre mer engasjert i vår kulturarv? Ved selv å forsøke å ta vare på vår felles lokalhistorie og kultur - tror jeg man kan få også andre engasjert.

Oppfordring til innbyggerne her ute? Hvis noen har gammel emballasje og ting som jeg kan stille ut i gammelbutikken - håper jeg de kan ta kontakt med meg. Også gjenstander som har sammenheng med fiskeriene er jeg veldig interessert i til mitt planlagte maritime museum.

Gammelbutikken/posten

Hvilke større restaureringsarbeider utførte du i 2014? De største arbeidene ble på Værøy Fiskarheim(Havly). Etter overtakelsen viste det seg at behovet for utbedringer og restaurering var betydelig større enn jeg antok på forhånd. I tillegg slutførte de utvendige arbeider med IOGT lokalet(Logen)- en jobb som har tatt 3 år.

Viktige prosjekt årene fremover? Bare det å vedlikeholde eksisterende bygningsmasse og kaier - det aller meste av «god gammel årgang» - krever ganske stor innsats og ressurser. Spesielt når alt skal holdes i opprinnelig stil. Det er ofte tidkrevende å få tak i riktige materialer som passer inn. I tillegg kan det se ut som om det dukker opp nye restaureringsprosjekt nede i fiskeværet som krever rask sikring for å unngå at viktig kulturhistorie går tapt.

Gammelbutikken

m/s Øyaskjær

Hvor langt har du kommet mht. museumsplanene/hva slags museum skal det bli? Har startet arbeidet med et lags «fiskeværsmuseum» i 2.etasje på den gamle Rånesbrygga. Dette tilbudet har vist seg allerede å bli populært blant både turister og skoleungdom. Har hatt barnehagen på besøk som viste stor interesse for de utstilte gjenstandene.

Hvilket bygg ligger ditt hjerte nærmest? Uten tvil Fiskarheimen - kanskje fordi den ligger nærmest min egen generasjon.

Planer for å gjøre kulturskattene tilgjengelig for publikum? Har en ide om at f.eks. en skoleklasse hvert år kunne kommet og få undervisning om den unike kystkulturen som er fundamentet for at det bor folk her ute. Tror også bøker som «Alt for Norge» og bygdeboka kan brukes i undervisningen. Ellers er alle velkommen til undervisning såfremst jeg ikke er opptatt med fiske. Når det gjelder tilbud om overnatting og aktiviteter - så ligger det på vår hjemmeside www.vgh.no

Har du noe oversikt hvor mye tid og penger som du har brukt på å bevare alle byggene?(subsidiert av rederidriften? Jeg har ingen slik oversikt - vet bare at det har vært brukt mye tid og betydelige beløp. Men jeg føler meg likevel privilegert som har fått lov til å holde på med noe som jeg brenner for og som gir meg stor glede.

Med harpun foran det maritime museum

Hva er største problemet og utfordringen mht. å vedlikeholde byggene? Så lenge man tar hensyn til erfarne fagfolk - og følger gjeldende lover og regler så går det greit. Men det er klart at det krever tid og innsats for både å skaffe seg nødvendig erfaring og kompetanse slik at ting blir riktig gjort.

Vanskelig å kombinere arbeidet som fiskeskipper med å være lokal "riksantikvar"? Ikke noe problem når fisket og tilgjengeligheten har vært slik som de siste årene. De kvoter vi nå har - fiskes i løpet av 4-5 måneder - resten av året kan jeg da bruke på vedlikehold av båt, redskap og falleferdige hus.

Noe politikerne burde prioritere høyere her ute? De burde legge mest mulig til rette for at ungdom kan bosette seg her ute - og at de som vil satse på nye arbeidsplasser - får mulighet til det og føler seg ivaretatt og verdsatt. Ellers er det viktig at vi har best mulige kommunikasjoner og reisetilbud.

Hva kan man gjøre for å få flere turister til øya? Markedsføre øya på mest mulig positiv måte. Samarbeid mellom reiselivsaktørene kan bli bedre. Største utfordringen med å drive med reiseliv her ute? Største utfordringen er den dårlige kommunikasjonen med ferjen sommerstid. Slik båtrotene er lagt opp - velger ikke turistene å overnatte på øya.

Restaurering av gamle vindu og ovner

Værøy gamle handelssted

Veteran Honda CBX

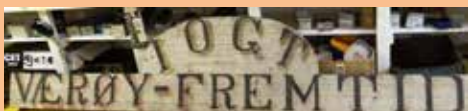
Hvordan ser du på fremtidsutsiktene for reiselivet på Værøy? Hvis kommunikasjonene blir bedre og vi får et bedre samarbeid lokalt – så ser det lyst ut for reiseliv på øya. Vi har et stort potensiale og ved bedre tilrettelegging vil antallet turister kunne øke betraktelig.

Hva synes du er det mest positive med å bo her ute? Et fritt liv. Veldig bra for barnefamilier. Mange jobbmuligheter for de som vil arbeide. Gode turmuligheter og flott natur. Vinterstid gode kommunikasjoner.

Blir det noe tid til fritidssysler? Det blir alltid litt tid innimellom alle prosjektene. Blir etter hvert noen turer på motorsykkel og utenlandsreiser.

Gamle IOGT Losjen

Favorittsted på øya? Uten tvil Røstnesvågen.

Noe du savner av tilbud her? Oppvarmet basseng på skolen og svømmeopplæring.

Hva gleder du deg mest til å gjøre i sommer? Restaurere de gamle bygningene og nyte resultatet etterpå. Prate med fastboende, utflyttede Værøyvæinger og turister. Slappe av i sola nede på kaia i Fiskeværret. Reise rundt i verden. **Noen spesielle ønsker for fremtiden?** Fortsatt være heldig med å ha god helse.

Svein Tommie - en ordentlig propell!

Barnehagen på besøk

VÆRØY PÅ LANGS OG PÅ TVERS - Foto:Leif Arne Olaussen

Redigert av Erling Skarv Johansen

ORDFØRER I LUNDEFUGLENS RIKE

Intervju med Røstordfører Tor Arne Andreassen Bilder: Terje Støen Tekst: Erling Skarv Johansen

Værøyposten syntes det var på tide med et intervju av **ordfører Tor Arne Andreassen** som opprinnelig kommer fra Værøy. I disse kommunesammenslåingstider kan man vel trygt si at vi er i "samme båt" og at det er viktig at vi holder oss flytende. Et gammelt ordtak heter visstnok "sammen er vi dynamitt"! Det er å håpe at både Værøy og Røst fremstår som egne kommuner også i fremtiden. Men det blir nok tøffe tak i tiden fremover for å stå imot sentraliseringskåte stortingspolitikere. Kanskje det var derfor at når jeg søkte på internett etter bilder av Røst ordfører - så kom det samtidig opp bilde actionhelten **Clint Eastwood!** på samme side som Tor Arne. Sammenhengen er foreløpig ukjent!

Som utdannet elektriker - kan vi si at du har "gått mot strømmen" ved å flytte fra Værøy til Røst? Det er alt etter som du ser det. Alt etter om sjyen "flør" eller "feld". Strømmen i Røsthavet er sterk og skifter nå og da så får man vurdere om jeg har gått mot eller med strømmen.

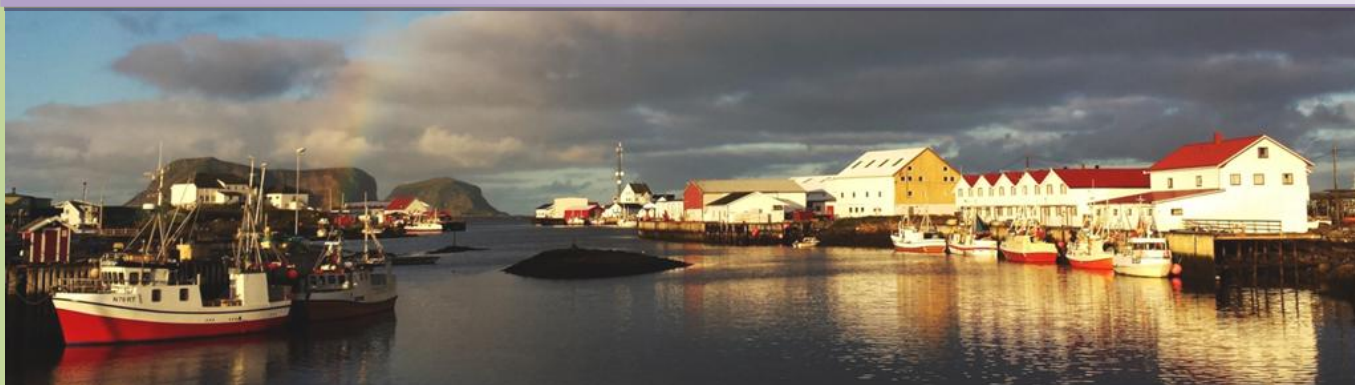
Går ut fra at det ikke var "høydeskrekk" som gjorde at du flyttet? Det var nok ikke høydeskrekken som gjorde at jeg flyttet. Det var nok kjærligheta som hentet meg hit ut.

Hva er det beste ved å bo på Røst? Egentlig er jeg skrudd sammen slik at jeg tror jeg kunne trivdes hvor som helst. Det som er viktig er at man har jobb, familie og venner rundt seg. Når det er sagt trives jeg godt i det "Øpna landskap" som Ulf Lundell synger om. Jeg bruker å si at Røst er den plass på jord hvor vi har mest himmel. Vi har en kuppel over oss og vi ser rundt oss i 360 grader. Ingen ting som stopper øyet. Så har jeg også tapt mitt hjerte til det rause folket her ute. Med andre ord - jeg trives på Røst.

Tror du det er realistisk at Værøy og Røst skal kunne overleve som selvstendige kommuner?

Ja det tror jeg, med det er mange ting som må på plass før vi kan være helt sikker. Jeg tenker spesielt på at de økonomiske rammer fra staten må klargjøres. Det har liten verdi å være egen kommune hvis vi ikke får økonomiske rammer til å gi våre innbyggere et faglig, trygt og godt tilbud innenfor skole, helse, barn & ungdom m.m..

Vil et samarbeide med Værøy og Røst om kommunale tjenester kunne være aktuelt hvis det ikke blir noen kommunesammenslåing? På hvilke områder vil det kunne være aktuelt? Jeg tror ikke det ville gå. Vi vil ikke bli store og robuste nok til å greie det. De oppgavene som etter hvert vil bli tilført de nye kommunene, vil vi ikke klare sammen. Vi må nok søke ut mot en større kommune som har et bredt faglig spekter innen forskjellige områder.

Hva tror du er hovedårsakene til at innbyggertallet på Røst har blitt betydelig redusert de senere år?

Jeg har ikke noe godt svar på det. En ting er at det er svært mange som har gått bort de siste årene (13 personer siste år). Det fødes alt for få barn på Røst. Det som er mest kritisk er utviklingen innen fiskeriene og da spesielt på havsiden. Det er alt for liten rekruttering til fiskerinæringa. På landsiden etableres det ikke helårs-arbeidsplasser. Dette får da den utvikling at det blir mer og mer sesongarbeidsplasser og ingen bosetter seg hvis de ikke har arbeide hele året. Vi ser på dette med bekymring.

På tross av den formidable verdiskapingen på om lag 1 million pr innbygger er likevel Røst den eneste kommunen i Norge som fikk nedgang i statlige overføringer mht. frie midler for 2015 - hva synes du om det? Jeg synes ikke noe godt om det. Det er jo et paradoks at med den store verdiskaping som gjøres både på Røst og Værøy, har vi ikke nok økonomi til å gi befolkningen et godt nok tilbud. Inntekstsystemet og overføringene fra staten er lagt opp slik at vi får overføringer pr hode. Da blir det mindre å drive kommunen for. I tillegg overføres stadig flere oppgaver som skal utføres uten at det følger med penger. Dette må bli en svært viktig del av det videre arbeide med nye kommuner og kommunereformen.

Vi belaster befolkningen med mer og mer avgifter og skatter og jeg har stor forståelse for at innbyggerne reagerer. Det er etter hvert blitt svært dyrt å bo her ute i øyene.

Hvilke positive ringvirkninger vil det ha med en evt. oljevernbase på Røst? Lokale arbeidsplasser?

Jeg mener jo det er på sin plass at det etableres en stor nasjonal operativ oljevernbase på Røst. Den burde ha vært her for lenge siden. Røst ligger som ei lense mot alt det som skjer i dag sør for oss. Det er kort responstid fra Røst og til å komme ut til et ev. utslipp. Når jeg ser på den enorme skipstrafikken som passerer daglig, både nord og sør, ser jeg kanskje på dette som den største trusselen for forurensning hvis uhellet skulle være ute. En operativ oljevernbase vil forhåpentligvis også skape noen nye arbeidsplasser.

Hva har Quirini-operaen betydd for Røst samfunnet?

Querinioperaen har betydd mye for Røst. Vi ble satt på kulturkartet og det snakkes over hele Norge, ja langt ute i verden også, om operaen. Den har også store ringvirkninger for lokal næring de to gangene den har vært satt opp på Røst.

Noen hjertesaker i forhold til kommunevalget? At de

som overtar - fortsetter det arbeid som er satt i gang med kommunereformen. At vi får bygget ny skole i neste periode og at utvidelsen av sykehjemmet blir ferdigstilt.

Nevn noen store investeringer som trengs/store utfordringer som Røst har i de nærmeste årene?

For at næringslivet på Røst skal ha muligheter for å ekspandere eller utvikle nye næringer, trenger vi nye næringsområder. Dette jobber vi med nå. Vi trenger bedre havn, oppgradering av leiene inn til Røst. Dette ligger i NTP for 2017-2023. Og ikke minst trenger vi nye helårs arbeidsplasser. Innen for kommunal drift har vi behov for ny skole, utvidelse av sykehjemmet. Det jobbes også med dette.

Hvordan er du fornøyd med de nye gassferjene og nåværende rutetilbud? Jeg er svært fornøyd med fergene. Gode sjøbåter og stor kapasitet. Utfordringene ligger på land og lei-forholdene som må bedres for at vi skal få max ut av fergene.

Hvilke positiv effekt vil det ha med en evt. "forlenging" av E-10 til Røst? Vet ikke om det vil ha noen effekt. Da jeg foreslo dette tenkte jeg mest på den effekten de har fått i Lofoten med tilrettelagte rasteplasser m.m som Røst og Værøy kanskje har gått glipp av.

Røstværingene er kjent som et raust folk - går derfor ut fra at dere ikke bare åpner hjertedøren - men også svømmebassenget for oss fra Værøy? Evt. kan vi ta med vann - noe som vel er en mangelvare hos dere i tørre perioder?

Selvfølgelig er dere velkommen til oss for å bruke bassenget. Vi hadde en prøve sist sommer med sommer-åpent 2 dager i uka. Dette var svært populært og mange benyttet seg av tilbudet. Dessverre fikk vi problemer med vannet og måtte stoppe tilbudet tidligere enn planlagt. Til sommeren har vi planer om å gjenta med sommeråpent basseng og da er dere hjertelig velkommen. **PS: Ta gjerne med vann - men da må det være ferdig oppvarmet.**

Bekymret for tsunami ettersom høyeste punkt på Røst kun er 10 meter? Først en rettelse. Høyeste punkt er 11 meter. Nei - har ikke tenkt tanken, men hvis det skulle bli slik - da får vi stikke av for ei stund.

Burde Værøy og Røst være flinkere å samarbeide? Slik jeg kan huske fra gammelt av, var det et godt og nært samarbeide og samhandling på mange områder mellom Røst og Værøy. Vi kjente hverandre, i alle fall ungdommen, på en annen måte enn nå. Det var svømmestevner, korpsstevner og fotballkamper - alt dette er borte nå. Det har bare blitt sånn. Klart vi burde ha samarbeidet mer enn vi gjør i dag

JULEGAVE TIL TURSTIEN - Tekst Kjell Olsen

Kjell forteller: Det hele startet med at jeg la ut en oppfordring på facebook om å gi en pære i julegave til stien. Pærene koster ca kr 350,- pr stk. For å få den prisen måtte vi bestille min 120 pærer. 42.000,- er et veldig stort løft for idrettslaget, så jeg tenkte at med så mange brukere måtte det vel være mulig å få inn noen kroner på å lage en julegaveaksjon.

Det var et stort engasjement blant privatpersoner og firma. Det kom også inn flere gaver fra fraflyttede Værøyyværing.

Totalt kom det inn 52.000,- kroner. Resten av pengene vil bli brukt til fremtidig vedlikehold og innkjøp av armaturer. Må jo også benytte anledningen til å takke alle for den store givergleden. Det gjør godt å se at så mange setter så stor pris på den flotte turstien vår. Nå er sesongen over og lysene slokt, men til høsten skal lysene lyse og spre glede for alle øyas innbyggere.

I første uke av mai arrangerer alle fire samarbeidskommuner i det interkommunale prosjektet **"Saman om en betre kommune"** en felles **kompetanseuke**. I år er temaet "Arbeidsplassen som læringsarena". Alle ansatte kan delta. Også ordfører og tillitsvalgte.

KOMMUNESTYREVEDTAK 23.04.2015 : KOMMUNEREFORM OG MILJØ/OLJEVERNBASE

Kommunestyret har nå vedtatt å fortsette arbeidet med å utrede alternativet hvor Værøy består som **egen kommune**.

Man har nedsatt en **tverrpolitisk styringsgruppe** ledet av ordfører og Jill Arntsen og Steinar Torstensen som medlemmer i forbindelse med det videre arbeid.

Kommunestyret har vedtatt å lansere Værøy som lokaliseringssted for regjeringens nye **miljø-og oljevernbase** i Lofoten.

Etter initiativ fra Magne Berntsen er det utarbeidet en prosjektbeskrivelse kalt: **"Oljevernbase på Værøy - et naturlig stedsvalg"**. Saken har sitt utgangspunkt i regjeringens "Sundvoll-erklæring" fra 2013 hvor det sies at man skal etablere en miljøbase/oljevernbase i Lofoten og Vesterålen.

Det er satt av 40 millioner kr til denne etableringen i 2015, men det foreligger ingen informasjon om hva en slik base skal inneholde eller når lokalisering blir bestemt. Samferdselsdep. skal være beslutnings-taker og behovet for en slik base er begrunnet med at "økt skipstrafikk, samt petroleumsaktivitet - gjør behovet for søk-og redningstjeneste og miljøvernberedskap større". Videre har samferdselsminister uttalt at "formålet med basen primært er å finne store hull i oljevernberedskapen generelt, og samle ekspertise og kompetanse til det formålet. Det handler om beredskap til å redusere omfanget av en evt. ulykke i dette sårbare området".

Som kjent har flere kommuner i LoVe-regionen meldt sin interesse for å få en slik base lokalisert til seg. Vår kommune mener å ha **naturlige fortrinn** for lokalisering av en slik base: havneareal med tilfredstillende dybde og med nødvendige havneinstallasjoner/infrastruktur. I tillegg kommer vår **naturlige beliggenhet** i forhold til dagens skipstrafikk.

Man vil nå aktivt **markedsføre** forslaget ovenfor media og politiske organ samt offentlige instanser. Videre må kommunen opprette en beredskap som skal følge opp dep./regjeringens fremdrift med saken.

HAGSLETT - SAUSAMLERTRASEEN TIL MÅSTADFJELLET

Tekst: Rolf Eriksen Foto: Rolf og Katrine Haarberg Redigert av Erling Skarv Johansen

Katrine og Elin på tur oppover

Min tur, godt tak i torva med hendene...

Rolf forteller:

I mange år har jeg visst at det finnes en alternativ trasé opp på Måstad-fjellet, opp Hagslett, der måstingene uredd og lett på foten gikk opp på fjellet for å jage hjem sauene til høstsamlingen.

Når jeg har gått forbi nede på veien har jeg studert fjellet, tatt bilder og lurt på hvor de gikk opp. Kjentfolk har bekreftet at det går an, men har ikke vært villig til å forklare hvor.

Første forsøk for et par år siden var mislykket, jeg innså raskt at det måtte være feil. Studerte bilder og fant en annen mer sannsynlig rute, fikk den halvveis bekreftet av en som visste litt om det. Men skulle jeg gå alene? Så i 2014, ble jeg kjent med en uredd og interessert som gjerne ville være med. Så en dag en telefon.

- Hva med lørdag?
- Nei, søndag passet bedre (13.7.)
- Helt greitt!
- Ta med en venninne?
- Selvfølgelig.

Vi møttes ved Skiphalsen, det var sol og varmt, men litt vind. Til Eide, mer vind og skodde, mer klær på. Opp Hagslett, skodde og fallvind, bratt li. Gikk slik vi trodde traséen var, helt oppe under fjellveggen og så til høyre, bratt, ja, men greit nok, vekslende gresskledd li og flog, fremdeles greit å gå.

Oppe på heia, fremdeles skodde, våt og råkald

Skodda veltet inn fra havet og gjennom åpningen ved Eide

Så til noe som så ut som en mulig passasje opp på heia. Nei, for bratt, ikke denne. Tilbake og videre til høyre. En bratt li nesten rett opp, er det her? Mine to følgesvenner forsvant oppover.

- Dette går fint, vi er oppe nå!

Min tur, godt tak i torva med hendene og sparket feste for føttene, det gikk jo fint.

Oppe på heia, fremdeles skodde, våt og råkald skoddevind. Skodda veltet inn fra havet og gjennom åpningen ved Eide. Videre oppover. Plutselig var vi over, et syn for guder. Fjellrekka fram til Måhornet og Måstadgården lå badet i sol. Videre sørvestover, passerte Lundura, så minst én død lundeunge. Kort rast på et lunt sted for mat og drikke. Videre på godt synlig sti og ned siksakveien og tilbake den vanlige traséen i Nordlandshagen.

Plutselig var vi over, et syn for guder!

Kort rast på et lunt sted for mat og drikke

Måstadgården og fjellrekka fram til Måhornet lå badet i sol

Hele turen, 7½ time. Veldig fornøyd med endelig å ha fått gjort turen, etter flere år med spekulasjoner. Målet var en trasé for rundtur om Måstadjellet, istedenfor opp siksakveien og samme vei tilbake.

Hagslett-traséen er nok i tøffeste laget for en vanlig turgåer, usikker på om jeg gjentar turen, men nå vet jeg i det minste hvor og hvordan den er. Takk for følget til mine to lettbente og uredde følgesvenner Elin Olaussen og Katrine Haarberg!

INTERVJU MED MILJØTERAPEUT EVA

BILDE/TEKST VED ERLING SKARV JOHANSEN

Hva slags bakgrunn har du?

Jeg heter Eva Thorbjørnsrud og er utdannet sosionom. I mai er jeg ferdig med videreutdanning i rus og psykiatri ved høyskolen I Narvik. I januar begynte jeg i en 50% prosjektstilling på Værøy som miljøterapeut innen Rop, rus og psykiatri. Dette er en prosjektstilling med varighet på 2 år. Jeg arbeider på Værøy i 2 uker pr.måned dvs. jeg er vekselvis 1 uke på Værøy og 1 uke hjemme i Kabelvåg i Lofoten.

Hvordan kan man komme i kontakt med deg hvis man trenger hjelp?

Jeg har kontor på "Det Norske Hus" og kan kontaktes her på dagtid. Tilbudet er et lavterskeltilbud hvor en ikke trenger "vedtak" for å få kontakt. Det er bare å banke på døren hvor navnet mitt står. Målgruppen min er personer som ønsker hjelp til å gjøre noe med sitt problem, eller som lurer på om de har et rusproblem. Det er også et tilbud til personer som er berørt av andres rusbruk.

Hvem er målgruppen i dette prosjektet?

Målgruppen min er hovedsakelig personer som ønsker hjelp til å gjøre noe med sitt problem, eller som lurer på om de har et rusproblem. Det er også et tilbud til personer som er berørt av andres rusbruk, som familie og pårørende.

Hva slags hjelp kan du tilby? Jeg tilbyr individuell oppfølging, samtaler, råd og veiledning. Da jeg er sosionom jobber jeg ut i fra et helhetsyn på individet og jeg innlemmer en vurdering av personen innenfor de 5 livsområdene: 1.hjem og dagligliv, 2.arbeid og aktivitet, 3.sosialt fellesskap, 4.helse: psykisk, fysisk helse og rus, 5.økonomi, trygd, sosialhjelp m.m. Det er et faktum at rusbruk også berører samlivet og forholdet til de nærmeste relasjoner. Skadelig bruk vil over tid gå utover overnevnte livsområder som arbeid, økonomi og psykisk og fysisk helse. Konkret betyr dette at dersom en person har et ønske eller behov om et besøk hos legen eller Nav så kan jeg med deres samtykke bistå med dette. Mine samarbeidspartnere vil derfor ideelt være lege, NAV, helsesenter med hjemmetjeneste, påtalemyndighet og fysioterapeut. Målet er at livskvaliteten for folk som "sliter" skal bedres. Det er jo et ønske om at mennesket får den hjelpen de har krav på, til rett tid og i rett omfang og på en forsvarlig måte.

Hva synes du er den største utfordringen i jobben?

For mange kan dette være en langvarig prosess og en må først og fremst bygge opp et tillitsforhold som er tuftet på respekt, empati og brukervedvirkning. Slik sett kan en forhåpentligvis oppnå at personen tar ansvar for sitt eget liv og får tilbake livsgnisten og kontrollen over sin egen tilværelse. En skal ikke glemme at mange kommer ut av en "vond sirkel" og at de oppnår eller forsoner seg med at livstilen må og kan endres. I arbeidet mitt ønsker jeg å formidle at det er et håp og en mulighet for alle.

Har du inntrykk av at man har store rusproblemer på Værøy? Jeg har ikke inntrykk av at rusmidler er et større problem her på Værøy enn andre steder. Værøy har imidlertid spesielle forutsetninger med små og oversiktlige forhold og et ensidig næringsliv. Det finns dermed ikke mange muligheter eller organiserte tiltak for den som har behov eller ønske om dette. Skal man arbeide ut i fra et godt folkehelseperspektiv må man tenke holdningskapende og forebyggende. Det er derfor viktig også å ha fokus på det forebvaende arbeidet i barnehaa og skole.

PÅSKELEIR PÅ JAKOBSBAKKEN

TEKST OG BILDER VED INGRID NYBAKK

REDIGERT AV ERLING SKARV JOHANSEN

Ingrid forteller:

Fredag 20. mars dro vi av gårde; fire forventningsfulle barn og en like spent leder. Målet var Leirstedet Jakobsbakken i Sulis, der vi skulle delta på en tre dagers påskeleir. Heldige som vi var, hadde vi i hovedsak strålende vær.

For oss øyboere som bor midt i Golfstrømmen, var det litt ekstra frydefullt å oppleve skikkelig skiføre og brøytekanter på opptil to meter. Det var ideelle forhold for lek og vintersport. Den friske luften ga oss god appetitt og maten var kjempegod!

Åndelig føde ble det også tid til. Bibeltimer, bønn og misjonssamling var en del av opplegget. Fine stunder som ga oss noen tanker med i bagasjen.

Når man bor på en liten øy, er det ekstra morsomt å komme litt ut i verden og bli kjent med andre folk.

Vi var en godt fornøyd gjeng som vente hjem til Værøy søndag ettermiddag, mange inntrykk rikere. Vi hadde alle noe å fortelle da vi kom hjem til våre nære og kjære! Selma Berg Andreassen, Amalie Hansen, Kristine Torstensen, Robin Andorsen og Ingrid Olsen koset seg på påskeleir!

ELDRETUR TIL TRONDHEIM - INFO/PÅMELDING

Ved Erling Skarv Johansen

Eldrerådet vedtok i fjor å søke om midler fra ordningen "**Den kulturelle Spaserstokken**" for å dra på kulturell reise til Trondheim med hurtigruten(tur/retur). Vi fikk tilskudd på kr 10 000 fra denne ordningen - og regner med å kunne få minimum kr 10 000 i tillegg(eldrerådet har bevilget kr 5000).

Jeg har forsøkt å tilpasse reiseruten til ferjerutene - slik at vi får **direktetur** begge veiene fra/til Bodø. Vi reiser da til Bodø fredag 1015 og overnatter til lørdag hvor vi tar **hurtigruta** sørover 0415 neste dag til Trondheim hvor vi ankommer 0630 søndag. Der blir det sightseeing og avreise samme dag kl 1200 nordover igjen. Ankomst Bodø 1230 og hjemreise samme dag(mandag) 1600. Vi vil prøve å legge opp til kulturelle utflukter/aktiviteter underveis. Evt. kan det bli aktuelt med en overnatting i Trondheim. Da kan vi reise til Bodø på en onsdag kveld - og tilbake søndag ettermiddag(via Moskenes kl.13)

Tidspunkt for turen er ikke endelig bestemt. Blir trolig enten i slutten av august(22.8 eller 29.8) eller i løpet av september. Avhenger en del av om når det er ledige plasser til kampanjepris. Hurtigruten har i 2015 et tilbud om kr 720+frokost 130 pr. døgn i innvendig lugar(uten måltid) som jeg håper vi kan benytte oss av.

Prisen for turen blir - etter at tilskudd er fratrasket - ca 2200 kr pr pers hvis det blir 15 deltakere. I denne prisen er inkludert ferje t/r, hurtigruta(inkl. frokost), middag, omvisninger, buss og overnatting i Bodø. Det som kommer i tillegg er: måltid utenom frokost/middag, transport Bodø, ekskursjoner underveis). Hvis det blir 25 deltakere - blir prisen ca 2800 fordi tilskuddene må deles på flere. Hvis man velger en ekstra dag i Trondheim - blir det da kostnadene med en overnatting i tillegg.

Eldrerådet har vedtatt at det må være **minimum 10 deltakere**. De over 60 år blir prioritert.

Foreløpig påmelding(ikke bindende) til kulturkontoret tlf. 7542068/48199927

mail:

erling.skarv.johansen@varoy.kommune.no innen 20.mai. Vennligst angi hvilken dato/uke som passer best i perioden 22.8-27.9) evt. hvilken dato/uke som ikke passer.

VÆRØYDAGENE OG VÆRØYFESTIVALEN 2015

Foreløpig er det ikke laget noe endelig program for verken Værøydagene eller for Værøyfestivalen, men Værøydagene er vedtatt lagt til tidsrommet **12-19. juli** og Værøyfestivalen blir lagt inn i Værøydagene og går av stabelen 17. og 18. juli.

Mht. Værøydagene er vi avhengig av hjelp fra lag/foreninger, enkeltpersoner og næringsliv for å kunne gi et variert og godt tilbud. Vi tar gjerne imot **ideer og innspill** - kontakt kulturkontoret.

Værøyfestivalen har også behov både for personer som kan hjelpe til med arrangementet(rigging) og sponning - kontakt Rolf Helge tlf. 412 58 711

"UT PÅ TUR - ALDRI SUR!" - TOPPTURER VÅREN 2015

TEKST/BILDER: ROLF ERIKSEN

REDIGERING: ERLING SKARV JOHANSEN

Fra fjorårets Topptur

Årets 5-toppstur Værøy på langs

- er planlagt til lørdag 23. mai - Pinsaften.
Turen avvikles nå for fjerde gang og er i år satt opp noe senere enn tidligere år for å redusere risiko for glatt/isete føre etter snø og kaldt vær.

Turen er fellestur i regi av Sulitjelma og Omegn Turistforening, mens den tidligere har vært privat initiativ. Deltakerne blir innkvartert privat i Breivik - så langt det er plass, etter ankomst fredag kveld.

Traséen er den samme som tidligere: Opp Breivikdalen og fjellrekka fra Nupen via Kalvskaret, Gjerdheia og Hornet til Håheia, ned Håen til Eidet og Måstad, siksakveien til Måhornet. Retur fra Måstad via Nordlandshagen tilbake til Nordland. Båtskyss fra Måstad vil bli vurdert hvis mulig.

Turen er krevende, rundt 1.700 høydemeter, svært variert trasé i sti og steinur, bratt og luftig, varighet ca 12 timer avhengig av tempo og pauser. Det kreves fysisk utholdenhet, gode fjellsko og turklær og godt med mat og drikke. Start fra Breivik kl 0900. Om ønskelig kan deltakere av forskjellige grunner velge å avbryte eller ikke delta på hele turen, for eksempel snu på Håheia, slutte seg til fra Rømdalen, etc. Lokale deltakere ønskes velkommen. Deltaking på eget ansvar, ingen spesiell deltakeravgift og ikke support underveis. Avslutning med felles middag på kvelden vurderes.

Nærmere informasjon og påmelding til undertegnede, Rolf Eriksen, tlf 481 24 660 eller e-post rolf.eriksen@sbnett.no

Også **Lofoten Turlag** planlegger Pinsetur 23. mai og 24. mai til Værøy. Selve opplegget er ikke helt klart foreløpig. De antyder middels vanskelighetsgrad. Det er åpent for alle å være med på turene.

Kontaktperson/påmelding til Sigfús Kristmannsson, mobil: 917 16 450

"PÅSKEMORGEN SLUKKER SORGEN" ved Erling Skarv Johansen

Tradisjonen var det felles samling ved Fyret påskemorgen. Adgangen via "Hodeskalleveien" var i år noe lettere tilgjengelig enn fjoråret. Salmene runget utover folk og land akkompagnert av måkeskrik og sur vind. Høydepunktet for mange var "hjelpепrest" Arild Jensens utdeling av sjokolade til slutt. Etterpå var det felles frokost i menighetssalen og Gudstjeneste.

INFORMASJON FRA REDAKTØR OG KULTURKONSULENT

ABONNEMENT VÆRØYPOSTEN:

De som bor "utenbys" kan som tidligere abonnere på papirutgaven av avisa og få den tilsendt for 150 kr/året. Beløpet betales inn til kommunens bankkt. 4662 70 40849 - merk betalingen med "Værøyposten". Man må selv følge med og betale når det er gått et år siden siste betaling - vi sender ikke ut påminning eller purring. Nye abonnenter må gi beskjed til meg helst via mail eller sms/tlf om at de har betalt og ønsker å abonnere på avisa.

Avisa vil fortsett bli utdelt gratis til alle husstander på Værøy. Vi er avhengig fra tips og innspill fra våre lesere - og oppfordrer alle som har gamle bilder eller en god historie å ta kontakt med meg.

INFORMASJON FRA KULTURKONTORET:

Kulturkonsulenten jobber i 50% stilling og kulturkontoret er åpent 08-12 hver dag. Man kan også ta kontakt med meg utenom kontortiden ang. saker til avisa.

For tiden arbeider jeg sammen med folkehelsekoordinator med hovedfokus på revidering av **Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse** - dette er et omfattende arbeid som normalt tar minst 1 år - ettersom man må følge forskriftene i plan -og bygningsloven. Vi ønsker **innspill/forslag** fra alle som har ideer om hvordan man kan få folk mer fysisk aktive og til å bruke naturen mest mulig. Det gjelder både forslag til aktiviteter og fysiske anlegg som kan brukes til formålet.

I tillegg har vi søkt og fått midler av Gjensidigestiftelsen for å utarbeide plan for **skilting av turløyper** på Værøy. Det innbefatter å lage 10 infotavler og nærmere 20 skilt for de mest brukte og aktuelle turløypene på øya. Arbeidet gjøres i samarbeid med Lofoten friluftsråd og man skal bruke felles mal for utforming av skiltene. Bl.a skal løypene måles og graderes mht. vanskelighetsgrad. Turløypene skal også logges på GPS og disse skal legges inn på en felles portal samt at det lages turkart på papir. Arbeidet med utformingen har pågått en god stund og har vært arbeidskrevende. Vi håper å få satt opp tavler og skilt i løpet av 2015. Arbeidet ledes av kulturkontoret i samarbeid med folkehelsekoordinator og fysioterapeut samt frivillige.

Verdisetting av friluftsområdene på Værøy er et annet stort prosjekt i fylkeskommunal regi. Det har vært et samarbeidsprosjekt mellom kulturkontor og folkehelsekoordinator og nærmer seg nå slutten etter at vi har jobbet intensivt med dette i over 1 år. Resultatet kan du finne på internett: <http://kart.naturbase.no/>
Bruksanvisning: Velg «Vis kartlag» blant ikonene som ligger over kartet (nr 8 fra venstre). Hak av for «Kartlagte friluftslivsområder» (velg evt. «områdetyper» i stedet for «verdi» ved å trykke på plusstegnet) Zoom inn i kartet ved å klikke på «+»-tegnet blant ikonene over kartbildet (nr 3 fra venstre).

Kulturkontoret begynner også nå forberedelsene og planleggingen av **Værøydagene 2015** og oppfordrer lag og foreninger samt næringsliv til å ta kontakt med **ideer og innspill** til aktiviteter under dagene. Vi trenger stor grad av frivillig innsats og dugnad hvis vi skal kunne klare å lage et bra program. Gjør oppmerksom på at kommunen ikke har avsatt midler til arrangement under Værøydagene. Værøydagene vil i år bli i uke 29 - dvs. 12-19.juli. Værøyfestivalen vil bli samme uke.

Eldrerådet har vedtatt å gjennomføre planlagt tur til høsten til **Trondhjem med hurtigruten** hvis det er nok mange påmeldte (minimum 10). Nærmere informasjon vil komme vedr. påmelding. Det ble også foreslått å søke midler for ukestur til Færøyene i 2016. Kulturkontoret tar seg av organisering og planlegging.

Andre arbeidsoppgaver i nær fremtid er utarbeidelse av ny **turistbrosjyre, tilrettelegging av årets turistinformasjon**, en del mindre prosjekt/arr. samt medansvar for Friluftsåret 2015.

AKTIVITETSKALENDER 2015

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
Fysak Katrine Hårberg Tlf. 75420634	Egenaktivitet Lav/landstrimmen Toppturer Vår/Sommer/Høst	Egenaktivitet Lav/landstrimmen Toppturer Vår/Sommer/Høst	Egenaktivitet Lav/landstrimmen Toppturer Vår/Sommer/Høst	Egenaktivitet Lav/landstrimmen Toppturer Vår/Sommer/Høst	Egenaktivitet Lav/landstrimmen Toppturer Vår/Sommer/Høst	Egenaktivitet Lav/landstrimmen Toppturer Vår/Sommer/Høst	Egenaktivitet Lav/landstrimmen Toppturer Vår/Sommer/Høst
Idrettslaget Rita Adolfsen Tlf. 45296179	Fotball kl. 17.30 – 18.30 4. og 5. klasse	Fotball kl. 17.30 – 18.30 2. og 3. klasse	Fotball kl. 17.30 – 18.30 1. klasse kl. 18.00 – 19.30 6. – 9. klasse	Innebandy kl. 18.00 – 19.00 1. – 5 klasse kl. 19.00 – 20.00 6. klasse →		Filmkvelder Se eget oppslag	
Værøy spinning Viviann Olsen Tlf. 92695557	Spinning på idrettshuset kl. 18.00 – 19.00		Spinning på idrettshuset kl. 18.00 – 19.00		Spinning på idrettshuset kl. 18.00 – 19.00		
Ungdomsklubben					Se eget oppslag		
Miljøstua senteret Tlf. 75420622	Bingo kl. 12.00			Bingo kl. 12.00			
Kirken Tlf.	Barnekor kl. 17.00 – 18.00	Andakt på senteret kl. 17.00	Formiddagstreff kl. 11.30 i menighetssalen. Første i måneden.	Damekor kl. 20.00 – 21.30		Lørdagsskole/ Barnetreff Se eget oppslag	
Pinsekirken Dagfinn Tlf. 92467743 Anne-Margrethe Tlf. 91617743		Tirsdagsklubb Se eget oppslag			KRIK Se eget oppslag Fredag i pinsekirka Se eget oppslag		
Korps og mannskor Kjell Arntsen Tlf. 46961413	Barnekorps kl. 18 – 19 Korps kl. 19 - 20	Mannskorøvelse kl. 19.00					
Radio Værøy Arild Tlf. 45065800						Radio Bingo kl. 21.00	
Treningscenteret Katrine Hårberg Tlf. 75420634	Egentrening Kl. 07.00 – 22.00	Egentrening Kl. 07.00 – 22.00	Egentrening Kl. 07.00 – 22.00	Egentrening Kl. 07.00 – 22.00	Egentrening Kl. 07.00 – 22.00	Egentrening Kl. 10.00 – 20.00	Egentrening Kl. 12.00 – 20.00

VÅRENS VAKRESTE EVENTYR!

TEKST: RITA ADOLFSSEN

BILDER: INGRID NYBAKK OG RITA ADOLFSSEN

Langfredag arrangerte Idrettslaget påskekos for små og store i plantefeltet. Været var strålende under hele arrangementet. Det var rundt 190 mennesker(derav 110 barn) som møtte opp for å kose seg på denne flotte dagen.

Dette er 5.året Idrettslaget har dette arrangementet i plantefeltet. Oppslutningen viser at tiltaket blir mer og mer populært for hvert år. Til barnas store gleder møtte det i år også opp en påskekylling. Idrettslaget benytter anledningen til å takke Coop for sponning av sjokolade til barna og til Trio ved Frank og Einar for de 5 skattene.

